

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3178/2023. (IV. 6.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék 7.Bpkf.22/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Szabó Gábor ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó – fogvatartásának körülményeivel összefüggésben – kártalanítási kérelmet kívánt érvényesíteni a Magyar Állammal szemben. A kártalanítási igényt a szabadságvesztés teljes időtartamára nézve, 2013. október 10-től 2019. augusztus 6-ig kívánta érvényesíteni. Az első fokon eljáró bíróság a kártalanítási igényt a 2013. október 10-től 2017. december 19-ig terjedő időszakra vonatkozóan érdemi vizsgálat nélkül elutasította, a 2017. december 20-tól 2019. augusztus 6-ig terjedő időszakra megállapította a kártalanítást. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az indítványozó vonatkozásában az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények 2017. december 20. napjától 2018. január 22. napjáig harminc napot meghaladó időtartamra megszűntek. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 436. § (10) bekezdése kivételesen – meghatározott törvényi feltételek fennállása esetén – lehetővé tette a kártalanítási igény benyújtását a jogintézmény hatályba lépését, 2017. január 1-jét megelőző időszak vonatkozásában is. A bíróság részletesen elemezte, hogy az indítványozó vonatkozásában – mivel folyamatos fogvatartásban volt –, nem alkalmazhatók a kivételes szabályok, azaz a kártalanítási eljárás kezdeményezésére a Bv. tv. 10/A. §-ában foglalt általános szabályok irányadók. Ennek megfelelően a kártalanítási kérelmet az alapvető jogokat sértő körülmények megszűnésétől számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül kell benyújtani. Az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények megszűnésének minősül, ha az elítélt számára harminc napot meghaladó időszakban biztosítva van a jogszabályban előírt élettér. A bíróság kiemelte, hogy az indítványozó vonatkozásában a sérelmezett körülmények harminc napon túl megszakadtak, és a megszakadás 2017. december 20-án következett be. Ennek megfelelően a kártalanítás iránt 2019. augusztus 6-án előterjesztett kérelem a 2013. október 10-től 2017. december 19. napjára vonatkozó időszakra nézve elkésett.
- [3] A másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék 2022. január 12-én meghozott 7.Bpkf.22/2022/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban a tekintetben, hogy a 2013. október 10. és 2017. december 19. napja közötti időszak vonatkozásában a kártalanítási kérelem benyújtása és az alapvető jogokat sértő körülmények 30 napot meghaladó megszűnése közötti jogvesztő határidő eltelt. A másodfokú bíróság is utalt arra, hogy mivel a fogvatartás folyamatos volt, ezért a Bv. tv. átmeneti szabályai nem alkalmazhatók. A bíróság hangsúlyozta azt is, hogy az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények 30 napot meghaladó időtartamra történő megszűnése két alkalommal is megtörtént 2017. január 1-jét követően. A másodfokú bíróság a megítélt kártalanítás vonatkozásában is helytállóan tekintette az elsőfokú bíróság ítéletét.
- [4] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, és kérte a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjának 19.Bv.909/2021/6. számú végzése és a Szegedi Törvényszék 7.Bpkf.22/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [5] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, I. cikk, II. cikk, III. cikk és IV. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott. Az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt bírósági határozatok a visszaható hatályú jogalkalmazást valósítanak meg, mert a bíróság a Bv. tv. az eljárás idején hatályban volt 10/A. § (4) bekezdésének

alkalmazásával olyan körülményt értékelt az indítványozó terhére, amely 2017. január 1. napját megelőzően nem ismerhetett, annak eleget nem tehetett. Az alkotmányjogi panasz további részében arra hivatkozott, hogy a fogvatartása alatti túlszűfolttság miatt szabadságának korlátozása törvénysértő és embertelen volt.

- [6] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [7] 3.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján terjesztette elő az alkotmányjogi panaszt. Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint hatvan napon belül kell benyújtani. Az indítványozó a panaszt a törvényi határidőn belül terjesztette elő. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §), a támadott bírósági határozat megjelölését, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, I. cikk, II. cikk, III. cikk, IV. cikk bekezdés]. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz továbbá abban a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági határozat alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [8] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A határozott kérelem követelménye azt is magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pont]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint visszautasításra ad okot, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak {a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3053/2019. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [12]; 3231/2018. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [13]; 3327/2019. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]; 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]; 3077/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [9] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény I. cikke, II. cikke, III. cikke és IV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem adott elő olyan indokolást, amely alkotmányjogilag értékelhető módon támasztja alá a támadott bírói döntések és az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseinek vélt sérelme közötti összefüggést. Az alkotmányjogi panasz részletesen foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága esetjogában mi minősül extrém túlszűfoltásznak, illetve hogy az indítványozó fogvatartása során nem biztosították a jogszabályban minimálisan előírt életteret. Nem tartalmaz azonban az alkotmányjogi panasz indokolást arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntések mennyiben állnak ellentétben hivatkozott alaptörvényi rendelkezésekkel. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]}. Mivel az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjában megjelölt kritériumainak nem felel meg, így azt az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálhatta.
- [10] Az Alkotmánybíróság az indítványnak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére vonatkozó része kapcsán megállapította, hogy az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítványozó megjelölte ugyanis az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését és ezek tekintetében részletesen meg is indokolta sérelmének mibenlétét.
- [11] 3.3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [12] Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével kapcsolatban arra, hogy az Alkotmánybíróság több határozatában megállapította, hogy az eljáró bíróságok azon jogértelmezése, amely egy elbírált időszakra nézve olyan jogszabályt kér számon az érintett személyen, amely az adott időszakban még nem volt hatályos, sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből következő visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmát {ld. például 3249/2021. (VI. 11.) AB határozat, Indokolás [33]}.

- [13] Az Alkotmánybíróság az indítvány által irányadónak tekintett bírósági döntéseket megsemmisítő alkotmánybírói határozatokkal összefüggésben a következőket említi meg előljáróban. A hivatkozott ügyekben a megsemmisítés azon alapult, hogy a bíróságok az átmeneti rendelkezés alapján kártalanításra jogosult elítéltek vonatkozásában olyan – kizárólag a kártalanítás általános szabálya kapcsán alkalmazandó, jogvesztő határidőt előíró – megszakadási körülményt vettek figyelembe, amelyek az átmeneti rendelkezésen alapuló kártalanítási igénnyel összefüggésben visszaható hatályú jogalkalmazáshoz vezettek {vö. 3377/2019. (XII. 19.) AB határozat, Indokolás [27]–[29]}.
- [14] Jelen ügyben azonban az átmeneti rendelkezés alkalmazása nem merült fel. A bíróságok részletesen indokolták, hogy az indítványozó kártalanítási kérelmét miért a Bv. tv. általános rendelkezései szerint kellett elbírálni. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy alkotmányjogi panasz alapján eljárva csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, tartózkodik attól, hogy a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét törvényességi-jogalkalmazási kérdésekben felülbírálja. „Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.” {3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}
- [15] A fentiekén túlmenően az Alkotmánybíróság fontosnak tartja megjegyezni a következőket. Mivel az eljáró bíróság jelen ügyben megállapította, hogy az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények az indítványozó fogvatartása alatt két alkalommal, 2017. április 12. és 2017. június 5., valamint 2017. december 20. és 2018. január 22. napja között szüntek meg 30 napot meghaladó időtartamra, ez megfelel annak a 3260/2021. (VI. 22.) AB határozatban szereplő követelménynek, hogy a Bv. tv. 10/A. § (4) bekezdésében (jelenleg 75/B. §-ban) szereplő, megszakadásra vonatkozó feltétel csak a 2017. január 1. napját követően előforduló megszakadási körülmények tekintetében alkalmazandó. Ezért jelen ügyben nem merül fel, hogy a bíróság döntése visszaható hatályú jogalkalmazást valósítana meg.
- [16] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy jelen ügy tekintetében az is megállapítható, hogy az indítványozó folyamatos fogvatartásban volt, így a Bv. tv. módosult rendelkezései egyértelműen alkalmazhatóak voltak vele szemben. Az indítványozónak erre figyelemmel ismernie kellett a módosult szabályokat.
- [17] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján tanácsban eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. március 21.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/812/2022.

